

Primera citació hivernal d'aufrany a l'Empordà

Per Àlex Ollé i Marc Bertran

A diferència dels altres tres voltors presents a Catalunya, l'aufrany *Neophron percnopterus* és una espècie estival, i ja es pot començar a observar algú exemplar a finals de febrer, tot i que el gruix de la població ho fa durant la primera quinzena de març. Ocupen majoritàriament la zona pre-pirinenca del país i la seva població nidificant, ha anat augmentant durant els últims deu anys, passant dels 44 territoris estimats l'any 2000, a un total de 66 parelles localitzades i 74 d'estimades el 2008. Actualment, les terres de Lleida acullen el 80% del total de la població, tot i que darrerament alguns territoris s'estàn recolonitzant cap al nord-est del país i en d'altres localitats de la serralada prelitoral de Barcelona, com és el cas de Montserrat i la serra de l'Obac.

Fenològicament, a Catalunya existeixen citacions molt primerenques, com per exemple l'observació d'un exemplar adult el 7 de febrer a Benavent, al Pallars Jussà l'any 1998. Entre finals d'agost i la primera quinzena de setembre abandonen les seves àrees de nidificació per retornar a les seves zones d'hivernada situades a l'Àfrica. Mostra d'algunes citacions tardanes per exemple, és la d'un adult a la Noguera, al congost de Montrebei el 12 d'octubre del 2001, o l'observació de 2 exemplars a l'Alt Urgell, Josa del Cadí, el dia 1 de novembre. El desembre de l'any 2007 es detecta un exemplar adult a Sant Celoni, al Vallès Oriental, sense determinar si es tractava d'un individu hivernant o migrant en una zona on no nidifica.

A la Península, només una vintena d'exemplars hivernen de forma regular a Doñana, aprofitant els avantatges de la climatologia i de la nombrosa i extensa ramaderia de la zona. També a Menorca, l'espècie és sedentària, i regularment s'hi observen poc més d'una cinquantena d'exemplars. Aquests s'alimenten principalment dels paràsits que extreuen directament del bestiar boví de l'illa, no obstant, també aprofiten els excrements i lògicament els cadàvers que es puguin generar. Per la resta del territori, la hivernada és un fet excepcional, amb algunes citacions a Astúries i Navarra. No cal dir que la població de Canàries és sedentària, tot i que no es coneix amb exactitud la dispersió que poden efectuar els exemplars juvenils i immadurs. En addició a aquesta informació, en Guillermo Rodríguez en fa arribar aquest enllaç, on s'esmenta també l'hivernada a Extremadura: <http://aves-extremadura.blogspot.com.es/2013/02/invernada-de-alimoche-en-extremadura.html>



Neophron percnopterus. Adult. © Àlex Ollé

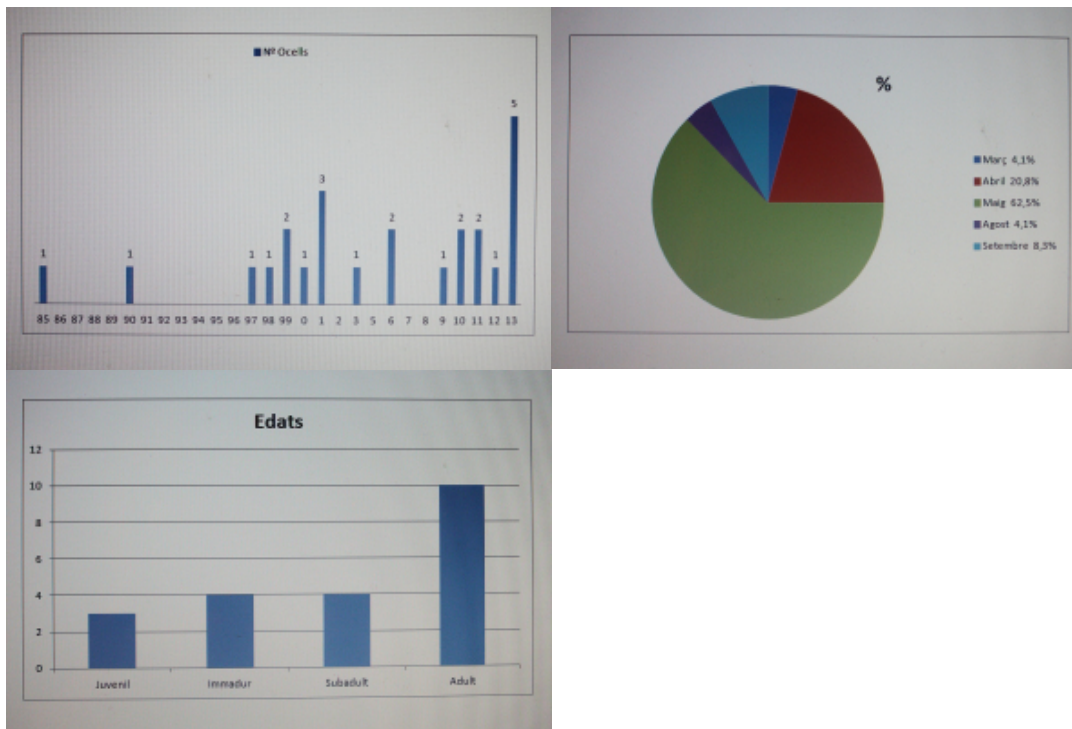
Per tant, el que representa la primera citació hivernal d'aufrany a l'Alt Empordà, n'és un fet excepcional: un exemplar adult s'observa el dia 11 de gener del 2014 a Avinyonet de Puigventós, a l'Alt Empordà, per Mireia Jiménez Monegal. L'ocell estava aparentment en perfectes condicions, i va ser observat en dies posteriors per diferents ornitòlegs (Berto Minobis, Enric Capalleras, Manel Barrios, Joan Ventura, Albert Burgas, Eikel Delgado, etc..). A continuació podeu enllaçar amb els diferents arxius on es registren les citacions empordaneses: http://www.comiteempordanes.org/Seguiment/Monografies/Necrofags_Emporda.pdf http://www.comiteempordanes.org/Seguiment/Ocells_rars_Emporda_v2.pdf <http://birdingemporda.wordpress.com/lLista-homologacions-raseses-empordaneses/>



Zona on s'observa l'aufrany. Avinyonet de Puigventós. © Marc Bertran

A l'Empordà, existeixen un mínim de 25 citacions de l'espècie, i clarament segueixen un patró de migració primaveral, especialment en el transcurs del mes de maig, i també de manera molt més ocasional, apareixen exemplars juvenils a finals d'estiu. Darrerament el nombre d'adults observats durant la primavera s'ha incrementat, i ho ha fet de forma paral·lela a l'ocupació de nous territoris en comarques veïnes. Per aquest motiu, no

podem descartar que algún individu territorial pròxim, deambuli per la zona abans d'instal·lar-s'hi definitivament.



Nº d'ocells detectats a l'Empordà, en els darrers 28 anys. Distribució per mesos i edats determinades en algunes citacions.

Agraïr als autors inicials de la citació, Mireia Jiménez i Berto Minobis, pel fet de facilitar i divulgar l'informació obtinguda. També a Jordi Martí-Aledo per l'accés al seu arxiu personal de registres d'ocells rars empordanesos.

[Culí, J. 1998. Aufrany *Neophron percnopterus*. In: Copete, J.L. (ed.). 1998. Anuari d'Ornitologia de Catalunya. 1996. P.77. Barcelona: Grup Català d'Anellament. Donàzar, J.A. 1993. Los buitres ibéricos: biología y conservación. Madrid: J.M. Reyero Editor. Estrada, J. 2001. Aufrany *Neophron percnopterus*. In: Martínez Vilalta, A. (ed.). 2001. Anuari d'Ornitologia de Catalunya. 1998. P.90-91. Barcelona: Grup Català d'Anellament. Margalida, A., Garcia, D. & Bertran, J. 2012. Els voltors a Catalunya: biologia, conservació i síntesi bibliogràfica. El Pont de Suert: Grup d'Estudi i Protecció del Trençalòs. Pazos, A. 2005. Aufrany *Neophron percnopterus*. In: Aymí, R. & Herrando, S. (eds.). 2005. Anuari d'Ornitologia de Catalunya. 2001. P.91. Barcelona: Institut Català d'Ornitologia.]